

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/72/2016
Identifikačné číslo spisu: 8312010780
Dátum vydania rozhodnutia: 05.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8312010780.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 5. apríla 2018 v trestnej veci obvineného Mgr. P. A., pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Humenné, sp. zn. 3T 135/2012, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 1. júna 2016, sp. zn. 8To 39/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. P. A. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Humenné zo 16. septembra 2015, sp. zn. 3T 135/2012, bol obvinený uznaný vinným z prečinu sprenevery v zmysle § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., na skutkovom základe, že

2. mája 2012 v čase o 11.39 hod v H. banke v C., z účtu vedeného na meno N. Z., číslo účtu XXXXXXXXXXXX, ku ktorému v minulosti N. Z. mu udelil dispozičné právo iba preto, aby v čase ich neprítomnosti mohol uhradiť tovar dodaný v rámci ich spoločného podnikania a ktorý si myslel, že dispozičné právo s nakladaním s jeho osobným účtom P. A. zrušil, vybral hotovosť vo výške 10.000,- eur.

Za to ho podľa §§ 213 ods. 2, 36 písm. j/, 38 ods. 2, 3, 49 ods. 1 písm. a/, 50 ods. 1 Tr. zák. odsúdil na trest odňatia slobody jeden rok s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu dva roky. V zmysle § 287 ods. 1 Tr. por. mu uložil povinnosť zaplatiť poškodenému N. Z. škodu vo výške 10.000,- eur.

Krajský súd v Prešove uznesením z 1. júna 2016, sp. zn. 8To 39/2015 zamietol odvolanie Mgr. A. podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený dovolanie z dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, d/ a i/ Tr. por.

Zásadné porušenie práva na obhajobu videl v tom, že poškodený JUDr. Z. v prípravnom konaní splnomocnil JUDr. Čelkovú na zastupovanie v trestnom konaní podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák. V prípravnom konaní boli vykonané dôkazy, konfrontácia, výsluchy svedkov a poškodeného, na ktorých sa zúčastnila splnomocnenkyňa. Vyšetrovateľ jej umožnil klásť vypočúvaným osobám otázky. Trestný poriadok však poškodenému ani jeho splnomocnencovi neumožňuje v prípravnom konaní účasť na úkonoch a aktívne pôsobenie na priebeh úkonu, kladením otázok vypočúvaným osobám. K porušeniu práva na obhajobu došlo aj postupom OČTK, lebo pred začatím trestného stíhania vyšetrovateľ vypočul Mgr. A. a T.. V zmysle § 196 ods. 2 Tr. por. možno od prijatia trestného oznámenia do začatia trestného stíhania vypočuť len oznamovateľa, poškodeného alebo podozrivú osobu. V uznesení o vznesení obvinenia sú práve tieto výpovede uvádzané ako dôkazy, vyšetrovateľ nemal na tieto prihliadať a oprieť o ne záver o dôvodnosti vznesenia obvinenia. Dovolateľovi nebolo pri výsluchu 11. mája 2012 dané poučenie, že je vypočúvaný ako podozrivá osoba. Prvostupňovému súdu vytkol, že bol uznaný vinným z trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., ale obžaloba okresnej prokuratúry znela na skutok posúdený ako trestný čin podvodu. Napriek systematickému zaradeniu §§ 241 ods. 2, 244 ods. 2 Tr. por. možno obžalovaného v zmysle § 284 ods. 2 Tr. por. uznať za vinného z trestného činu podľa prísnejšieho ustanovenia, ako podľa ktorého skutok posudzovala obžaloba len vtedy, ak ho súd na túto možnosť upozornil pred vyhlásením dokazovania za skončené. Absencia upozornenia má za následok neposkytnutie efektívneho a primeraného práva na obhajobu, možnosť riadnej prípravy obhajoby tak bola zmarená. Právna úvaha odvolacieho súdu v uznesení takýmto oboznámením nie je a nemôže suplovať opomenutie prvostupňového súdu. Týmto postupom bolo porušené právo dovolateľa byť bez meškania informovaný o povahe a dôvodoch obvinenia a mať čas na prípravu obhajoby. Krajský súd rozhodoval na verejnom zasadnutí v neprítomnosti obžalovaného, hoci na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Dovolateľ a o zasadnutí upovedomil, upovedomenie si však v odbernej lehote nevyzdvihol. Priložil oznámenie o uložení zásielky Slovenskej pošty, a. s. zo 17. mája 2016, podľa ktorého odberná lehota je 18 dní so začiatkom plynutia 18. mája 2016. Obvinený nemal reálnu možnosť ju prevziať po 26. máji 2016, pretože bola odvolaciemu súdu vrátená ako neprevzatá v odbernej lehote. Nemohol sa dozvedieť o tom, že na oznámení je uvedená nesprávna lehota (18-dňová). V prípade, ak by si ju prevzal napríklad 25. mája 2016, v rámci 8 dňovej odbernej lehoty, nebola by dodržaná lehota na prípravu na verejné zasadnutie v zmysle § 292 ods. 4 Tr. por. Predmetom konania bolo odvolanie obvineného, na zasadnutie tak mal byť predvolaný, nie len upovedomovaný; ak je totiž obžalovaný predvolaný, postup podľa § 293 ods. 5 Tr. por. nie je možný a v spojitosti s § 292 ods. 4 Tr. por. sa verejné zasadnutie nemôže konať za absencie osoby, ktorá dala na verejné zasadnutie podnet. Došlo k porušeniu zásady rovnosti strán v trestnom konaní. Nesprávne posúdenie skutku dovolateľ založil na nesprávnom hodnotení obsahu oprávnenia nakladať s účtom a účelom udelenia dispozičného práva. Rozsah dispozície s účtom súd jednostranne vyvodil len z výpovede poškodeného. Obranu dovolateľa posúdil ako nelogickú, na druhej strane skutočnosti uvádzané poškodeným nekriticky preberal ako preukázané. Nevedomosť poškodeného o dispozičnom práve obžalovaného k súkromnému účtu od roku 2012 je nereálna. Súd v súvislosti s existenciou pôžičky nehodnotil výpoveď T. a podcenil potrebu skúmať právny titul, na základe ktorého došlo k výberu finančných prostriedkov - pôžičky. Z tvrdenia poškodeného o tom, že Mgr. A. účel dispozície s účtom oznámil vyvodil, že výberom sumy 10.000,- eur z 2. mája 2012 „prekročil“ medze svojich oprávnení, vymedzených úhradou dodávky dreva v roku 2007. Pokyn nebol písomný, obmedzený poznámkou v bankovej inštitúcii a dispozičné právo trvalo od roku 2007. Záver odvolacieho súdu o inom nakladaní s cudzou vecou, než bol oprávnený, je teoretickou konštrukciou založenou na jednostrannom priklonení sa k vierohodnosti výpovede poškodeného. Ide o civilný spor fyzických osôb, ktorý mal byť predmetom riešenia civilnou žalobou, meritom ktorej by bola existencia pôžičky alebo bezdôvodné obohatenie. Ustálenie skutkových zistení nemôže byť postavené na teoretických predpokladoch, hodnotení logiky tvrdení obžalovaného a abstraktných úvahách rozhodujúceho orgánu, v rozpore s hodnotením dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. Navrhol vysloviť porušenie zákona v ustanovení § 221 Tr. zák. v jeho neprospech, zrušiť uznesenie krajského súdu spolu s rozsudkom prvostupňového súdu a súdu, o ktorého rozhodnutie ide, prikázať vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Podľa prokurátora Mgr. A. dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. založil na okolnostiach známych v pôvodnom konaní, ktoré nenamietal. V zmysle § 326 Tr. por. nie je účasť

obžalovaného v konaní na odvolacom súde nevyhnutná, krajský súd postupoval v súlade s § 292 ods. 1 Tr. por. Žiadna z dovolateľom namietaných skutočností nesvedčí o zásadnom porušení práva na obhajobu. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením vylovil názor, že všetkými namietanými okolnosťami sa zaoberal už prvostupňový súd, ktorý skutkový stav správne posúdil. Dovolanie navrhol odmietnuť.

Dovolateľ k názoru prokurátora opätovne zdôraznil porušenie povinnosti pri vykonaní verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti v rozpore s §§ 292 ods. 1, 4, 293 ods. 3, 5 Tr. por.

Poškodení považujú dovolanie obvineného za nedôvodné. Prvostupňový súd uznal obvineného za vinného na základe dôkazov a výsluchov vykonaných na hlavnom pojednávaní, nie dôkazov z prípravného konania. Odsúdený dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odôvodňuje skutočnosťami, ktoré neuplatnil v odvolaní. V spojitosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. konštatovali, že prvostupňový rozsudok je správny a zákonný vo všetkých bodoch, čo rozhodnutím potvrdil aj odvolací súd. Navrhli dovolanie zamietnuť alebo odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. h/, 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/ ani f/ Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí v zmysle § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno ako okolnosť použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych nedostatkov, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených nedostatkov v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat' niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbrání medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, aby páchatel' bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Dovolateľ založil tento dovolací dôvod na neprípustnej prítomnosti splnomocnenkyne poškodeného na úkonoch a výsluchoch v prípravnom konaní, nezákonnosti výsluchov Mgr. A. v procesnom postavení podozrivého a svedka T. pred začatím trestného stíhania, ktorými bolo v rozpore s § 196 ods. 2 Tr. por. doplnené trestné oznámenie a napokon na absencii upozornenia na zmenu právnej kvalifikácie skutku v zmysle §§ 241 ods. 2, 244 ods. 2 Tr. por. na trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. Dovolateľ takto formulované dovolacie dôvody neuplatnil v odvolacom konaní, preto dovolací súd sa týmito námietkami v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nezaoberal.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tak naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Obvinený v rámci tohto dôvodu namietal, že krajský súd nesprávne postupoval, keď verejné zasadnutie v konaní o odvolaní obvineného 1. júna 2016 vykonal v rozpore s §§ 292 ods. 1, 4, 293 ods. 3, 5 Tr. por. v jeho neprítomnosti, i keď na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa Tr. por.

§ 66 ods. 3

ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje, a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde znovu doručiť v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel; toto neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu.

§ 293

ods. 3 verejné zasadnutie sa vykoná za prítomnosti obvineného.

ods. 5 verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Zo spisu dovolací súd zistil, že obvinený v odvolaní z 20. novembra 2015 označil adresu na doručovanie písomností P. XXXX/XX, XXX XX C. (prechodný pobyt), na ktorú mu v priebehu prvostupňového a odvolacieho konania boli súdom doručované písomnosti, dovolateľom riadne preberané. Predseda senátu krajského súdu na verejnom zasadnutí 1. júna 2016 pri zisťovaní prítomnosti predvolaných a upovedomovaných strán a osôb u dovolateľa konštatoval neprítomnosť s tým, že doručenie bolo vykázané uložením 17. mája 2016, fikcia doručenia, lehota zachovaná (č. l. 563). Dovolateľ v odvolacom konaní predložil fotokópiu oznámenia pošty o uložení zásielky, doporučeného listu s prevzatím do vlastných rúk zo 17. mája 2016, s odosielateľom „Krajský súd“. V oznámení sa konštatuje možnosť prevzatia zásielky od 18. mája 2016 v odbernej lehote 18 dní (č. l. 586). Podľa údajov zásielky adresovanej odvolacím súdom Mgr. A. mu bola táto doručovaná 16. mája 2016 s opakovaním 17. mája 2016 a k uloženiu zásielky došlo 17. mája 2016, čomu zodpovedajú údaje z oznámenia o uložení zásielky. Z obálky je tiež zrejmé, že zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote a vrátená odosielateľovi 26. mája 2016 (č. l. 557). Dovolateľ namietal, že na oznámení o uložení zásielky bola nesprávne stanovená odberná lehota 18 dní, napriek tomu, že zásielka bola po 8 dňoch vrátená krajskému súdu. Z dôvodu vrátenia zásielky pred uplynutím odbernej lehoty, tak nemal možnosť písomnosť po 26. máji prevziať a oboznámiť sa s ňou. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť na zákonnú úpravu podmienok vzniku fikcie doručenia zásielky doručovanej do vlastných rúk, zakotvenej v § 66 ods. 3 Tr. por., podľa ktorej ak pri doručovaní písomnosti do vlastných rúk na adresu oznámenú na tieto účely

nebol adresát zastihnutý, doručujúci orgán ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak i nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel. V zmysle citovaného ustanovenia fikcia doručenia nastáva už uplynutím tretieho pracovného dňa od uloženia, k doručeniu tak došlo 20. mája 2016 (nie 17. mája 2016 ako je nesprávne konštatované v zápisnici odvolacieho súdu). Deň doručenia fikciou je relevantný aj na účely zachovania lehoty piatich pracovných na prípravu na zasadnutie, konané 1. júna 2016, ktorá tak bola dovolateľovi zachovaná. Dovolací súd vzhľadom na uplatnenú fikciu konštatuje splnenie podmienok na konanie v neprítomnosti obvineného v súlade s § 293 ods. 5 Tr. por. Skutočnosť, že zásielka bola napriek odbernej lehote 18 dní vrátená súdu už po uplynutí 8 dní od uloženia, nemá vzhľadom na vykázané doručenie za následok nesplnenie podmienok na konanie verejného zasadnutia v neprítomnosti dovolateľa a nezakladá existenciu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. Na námietku Mgr. A. o nesprávnom postupe krajského súdu, pretože ho o termíne verejného zasadnutia len upovedomil, dovolací súd poukazuje na § 292 ods. 1 Tr. por., v zmysle ktorého predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie podnet, predvolá len osoby, ktorých účasť na verejnom zasadnutí je nevyhnutná. Pokiaľ teda predseda obvineného o termíne verejného zasadnutia upovedomoval, jeho účasť nepovažoval za nutnú. Podľa § 293 ods. 5 Tr. por. možno verejné zasadnutie vykonať v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho neprítomnosti alebo za podmienok v zmysle § 292 ods. 5 Tr. por.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. tak prítomný nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd na podklade tohto dôvodu uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa Tr. zák.

§ 10

ods. 2 nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

§ 130

ods. 3 zverenou vecou sa na účely tohto zákona rozumie vec vo vlastníctve inej osoby, ktorú má páchatel' na základe zmluvy v oprávnenom užívaní alebo z dôvodov plnenia určitých úloh podľa dispozície jej vlastníka v držbe so záväzkom použiť ju len na dohodnutý účel alebo za dohodnutých podmienok je vlastníkovi vrátiť.

§ 213 Sprenevera

ods. 1 kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky,

ods. 2 písm. a/ odňatím slobody na jeden až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním väčšiu škodu.

Obvineným napádaný skutkový stav veci, tak ako ho zistili a ustálili súdy nižšej inštancie, namietané nespáchanie skutku a proklamovaná nevina obvineného sú dôvody stojace mimo zákonný dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Z obsahu dovolania vyplýva, že napáda skutkové zistenia súdov prvého a druhého stupňa. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), je viazaný zisteným skutkovým stavom veci, tak ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Podľa citovaného ustanovenia môže byť dovolacím dôvodom len skutočnosť, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolateľ v rámci tohto dôvodu namietal nesprávne zistenia konajúcich súdov o rozsahu a obsahu jeho dispozičného práva k účtu poškodeného, nezohľadnenie výpovede svedka T. o existencii pôžičky medzi dovolateľom a poškodeným, závery súdov o protiprávnom nakladaní s cudzou vecou, jednostranné hodnotenie dôkazov súdmi s následkom porušenia práva na spravodlivý proces, ako aj existenciu pochybností vo vykonanom dokazovaní, zakladajúcich povinnosť súdu v súlade so zásadou in dubio pre reo oslobodiť ho spod obžaloby.

Najvyšší súd pripomína, že do obsahu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. januára 2000, sp. zn. I. ÚS 97/97).

Posúdením činu ustáleného v skutkovej vete prvostupňového rozsudku dovolací súd dospel k záveru, že tento naplnia znaky sprenevery v zmysle § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., pretože Mgr. A. si prisvojil zverenú vec, hotovosť vo výške 10.000,- eur, vybranú z účtu, ku ktorému mu poškodený udelil dispozičné právo, aby v čase neprítomnosti mohol uhradiť tovar dodaný v rámci spoločného podnikania. Je teda nepochybné, že dovolateľ si prisvojil peniaze, s ktorými mal z dôvodov plnenia určitých úloh (úhrada tovaru) podľa jemu známej dispozície vlastníka JUDr. Z., dohodnutým spôsobom nakladať. Túto povinnosť však porušil, pretože prostriedky použil v rozpore s takto dohodnutým účelom a zverené peniaze si neoprávnene prisvojil.

Dovolací súd pri posúdení skutku nezohľadnil závery uznesenia najvyššieho súdu z 2. februára 2011, sp. zn. 2 Tdo 1/2011, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 1/2012, na ktoré poukázal prokurátor vo vyjadrení, pretože bolo zrušené nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2012, sp. zn. III. ÚS 2/2012. Obvinený v dovolaní pritom nenamietal vlastnícke právo poškodeného k prostriedkom na účte, ale rozsah, obsah a dôvod udelenia dispozičného práva k týmto prostriedkom, a teda skutkové zistenia. Účel priznaného oprávnenia nakladať s prostriedkami na účte bol však jednoznačne zistený a ustálený v skutkovej vete prvostupňového rozhodnutia.

Podľa zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity) má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov,

záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. V oblasti aplikácie a interpretácie trestného práva potom, z takto chápaného prostriedku ultima ratio, musia byť akcentované právne princípy a zásady, ktoré primárne súvisia s posudzovaním trestného činu, napríklad zásada nullem crimen, nulla poena sine lege, či zásada in dubio pro reo (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 316/2011).

Podľa rozhodnutia č. 96, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 6/2014: „ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch“.

Najvyšší súd dospel k záveru aj o nedôvodnosti námietky týkajúcej sa chápania trestnej represie ako prostriedku „ultima ratio“, v zmysle ktorej ochrana záväzkových vzťahov má byť uplatnená predovšetkým prostriedkami občianskeho a obchodného práva. I keď vzájomný vzťah medzi dovolateľom a poškodeným v rámci ich spoločného podnikania bol upravený ustanoveniami Obchodného zákonníka, konaním Mgr. A. nepochybne došlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery v zmysle § 213 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. Povinnosťou OČTK a súdu preto bolo vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť a postupovať podľa Trestného poriadku. Materiálny korektív daný závažnosťou činu (§ 10 ods. 2 Tr. zák.) bol v prípade dotknutého činu nepochybne naplnený v intenzite trestného činu, ktorého následkom bola väčšia škoda (10.000,- eur).

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v konaní zistený nebol.

Na podklade vyjadreného dovolací súd rozhodol tak, ako je vyjadrené v enunciiate uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.